

VOOR 1900 WERDEN TALLOZE HOUTEN SCHEPEN IN MUIDEN GEBOUWD

Ooit waren er drie goede Muidense scheepswerven

In 1653 waren er drie scheepswerven actief in Muiden. Ook was er op de plaats waar nu het Ravelijnspad ligt, een lijnbaan voor het maken van scheepstouw. Dat het niet om kleine scheepjes ging, blijkt uit het feit dat er in die periode elk jaar een fluitschip van stapel liep. Een fluitschip was een driemaster met een afmeting van 40 tot 50 meter. De bekende geschiedschrijver Van Ollefen schreef: "voor 1795 had Muiden goede scheepstimmerwerven".

Een oude gevelsteen in bezit van Scheepswerf Schouten toont het jaartal 1789 met een afbeelding van een scheepmakersbijl. Deze afbeelding is afkomstig van een woonhuis dat stond op de zuidelijke werf, waarschijnlijk een gildehuis. Rond 1800 was er weinig handel, waardoor er weinig schepen nodig waren. Na 1815, onder de koopman-koning Willem I, leefde de handel op en kregen de werven van Pieter Pauw, Arend

van Paddenburg en Cornelis Haring het weer druk. In de winter kwam er regelmatig een twintigtal koffen in Muiden om te overwinteren en voor reparaties op de hellingen.

Schouten

Haring verkocht zijn werf uit geldnood aan Jacob Schouten. Diens zoon Hendrik Schouten begon in 1848 de scheepswerf Schouten. Hij huurde de werf De Hoop van zijn vader Jacob, die nog een scheepswerfje Nootgedacht had, op de plek waar nu de ingang van de werf is. Toen Jacob in 1867 stierf kwam ook die werf in handen van zoon Hendrik. Tussen De Hoop en Nootgedacht lag nog de scheepswerf van Pieter Pauw. Deze stierf net als Jacob Schouten in 1867 en uit de nalatenschap kon Hendrik ook deze werf kopen. Zo ontstond er een 200 meter lange werf aan de haven. Er was nog een werfje, het Het Hert, dat tegen de dijk lag en dat eigendom was Thomas Pauw.

■ Scheepswerf.

UIT DE FOTOCOLLECTIE VAN HET STREEKARCHIEF

www.gooienvchthistorisch.nl 035 207 09 99 Cattenhagestraat 8, Naarden

Kapitein Fabius tijdens militaire missie 1914

Deze foto bevindt zich in het familiearchief Fabius in het Gemeentearchief te Naarden. Dit archief bevat archivalia, foto's en publicaties van A.N.J. Fabius, van zijn vader G.C. Fabius en zijn zoon J. Fabius. A.N.J. Fabius was generaal-majoor Artillerie, roman- en geschiedschrijver. In 1887 werd hij overgeplaatst naar Naarden en daar in 1888 benoemd tot archivaris van de gemeente. Zijn vader G.C. Fabius was kapitein Artillerie Oost-Indische Leger en werd in 1863 benoemd tot burgemeester van Naarden en Muiden. Zoon J. Fabius was militair, journalist, auteur en politicus. Hij schreef over de Balkanoorlog in 1912 en nam deel aan de Nederlandse vredesmissie naar Albanië in 1914.

FOTO EN TEKST: GEMEENTEARCHIEF GOOISE MEREN EN HUIZEN

Gevelsteen in de gevel van het kantoor van de voormalige firma Schouten,

■ Oude gevelsteen met bijl.

Schouten was goed voor zijn personeel. Bij de werven in de Hellingstraat hoorde een aantal arbeiderswoningen en in de Weesperstraat liet Schouten in 1887 woningen bouwen die de 'twaalf apostelen' werden genoemd. Het ging Hendrik goed. Hij specialiseerde zich in de bouw en reparatie van vissersschepen.

De enige scheepswerf

Volgens een gemeentelijk verslag waren er in 1892 nog drie werven, van Hendrik Schouten, van Thomas Pauw en van Klaas

Stalen schepen konden een twee tot driemaal zo grote vangst aan land brengen.

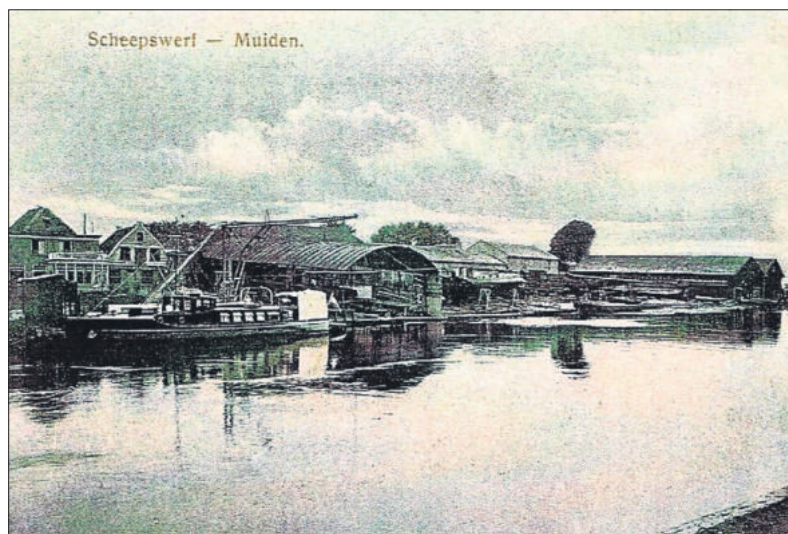
Groen in de Weesperstraat. In dat jaar werd er slechts 1 aak van 42 ton gebouwd. Kort daarna werd de werf van Pauw gesloten en even daarna ook het werfje van Groen. In Muiden bleef alleen Scheepswerf Schouten over.

Staalbouw

Na de dood van Hendrik Schouten in 1894 werd zijn zoon Cornelis directeur. Er was tot dan alleen met hout gewerkt, maar het werd duidelijk dat Schouten, als hij wilde overleven, tot staalbouw moest overgaan. Dat vereiste verandering. Het personeel moest omgeschoold worden en er moest een machinepark worden inge-

richt. In 1901 werd vergunning verkregen voor het plaatsen van

■ Schouten 1918.

■ Schouten met boot.

stoommachines, scharen om de platen te knippen, boren en freesmachines om gaten te maken

voor de klinknagels, machines om te platen te vervormen. Loodsen moesten worden gebouwd om de machines in onder te brengen. De jongste zoon Adriaan Schouten had zich al in de staalbouw verdiept en was op en top een ondernemer. Men besloot met hem door te gaan als directeur, maar met het oog op aansprakelijkheid werd de werf omgevormd tot een Naamloze Vennootschap. Vader Cornelis nam ontslag uit zijn functie.

Op 27 april 1903 werd koninklijke goedkeuring verkregen door het oprichten van 'N.V. Scheepsbouw-

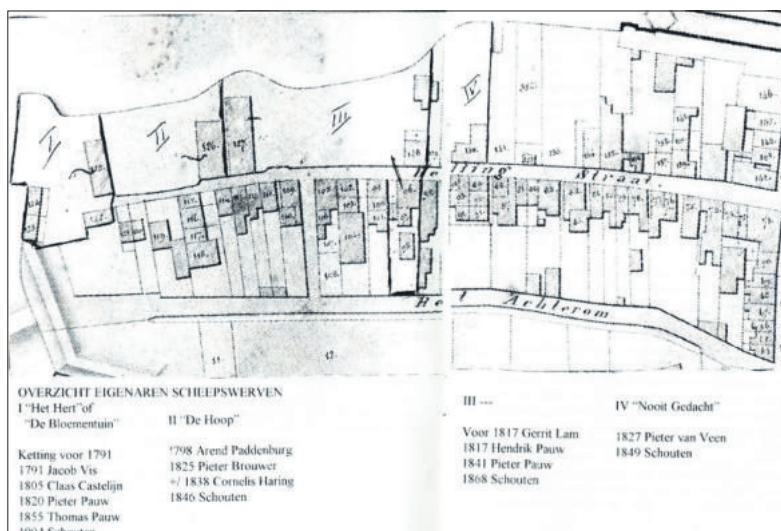
mij. voorheen firma H. Schouten'. Adriaan pakte de zaken voortvarend aan en in 1906 bouwde hij als eerste een geheel stalen botter voor de NV Eerste Motorvisserij uit IJmuiden. Deze schepen konden een twee tot driemaal zo grote vangst aan land brengen als een zeilend schip. Zeilschepen werden in hoog tempo vervangen door motorschepen.

In een volgend artikel kunt u lezen hoe het verder ging met Scheepswerf Schouten.

Bronnen:

Villa Amuda nr.48, okt. 1999.
B.van Diest : Kroniek Muider Ondernemer. HKSMM 2002.
Villa Amuda nr. 78, sept.2007.

Ayla Blüm

■ Kaart Scheepswerven in Muiden.